

וְבַהֲהִיא שַׁעֲתָא דְנַפְיָא מְהַאי עֲלָמָא נְטָלִין לִיה וְשָׁאבִין לִיה בְּגִיהַנָּם בְּהֵהוּא אַתְר דְּדִיִּינִי לֹון לְבָנִי מְסַאָבָא דְסָאִיבו גְרַמְיִיהוּ וְרוּחִיִּיהוּ, וְלִבְתֵּר אַתְדַּבֵּק בְּהוּ. וְאִיהוּ נְזָקָא פְּחַד מְאֻנוּן נְזָקֵי דְעֲלָמָא.

אֲמִינָא לֹון בְּנֵי קְרִיבָא דָא לְמַלִּין דְאֹורֵיִתָא. אָבַל אֵית לְכוּ אַתְרַחְקָא

(מגו) מְאֻנוּן סְפָרִין (אֵלִין) בְּגִין דְלָא (דף ק ע"ב) יִסְטִי לְבַיִיכוּ לְאֵלִין פּוּלְחָנִין וְלְכֹל אֲנוּן סְטָרִין דְקָאֵמַר הָכָא דִילְמָא חֶס וְשְׁלוֹם (לָא) תְסַטּוּן מִבְּתֵר פּוּלְחָנָא דְקָדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. דְהָא כֹל סְפָרִים אֵלִין אֲטַעֲיִין לֹון לְבָנֵי נְשָׂא, בְּגִין דְבָנֵי קָדָם חִפְיִמִין הוּוּ, וִירוּתָא דְחִכְמָתָא דָא יָרְתוּ מְאֻבְרָהֶם דִּיהֵב לְבָנֵי פְלִגְשִׁים, דְכִתִּיב, (בראשית כה) וְלְבָנֵי הַפְּלִגְשִׁים אֲשֶׁר לְאַבְרָהָם נָתַן אַבְרָהָם מִתְּנֹות וַיִּשְׁלַחֶם מִעַל יִצְחָק בְּנוֹ בְּעוֹדָנּוּ חֵי קָדְמָה אֶל אֲרֶץ קְדָם. וְלִבְתֵּר אַתְמַשְׁכוּ בְּהִיא חִכְמָה לְכַמָּה סְטָרִין.

אָבַר זֶרְעָא דִּיצְחָק חוּלְקָא דִיעֻקֵּב לָאו הָכֵי, דְכִתִּיב, (בראשית כה) וַיִּתֵּן אַבְרָהָם אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ לִיצְחָק, דָּא חוּלְקָא קְדִישָׁא דְמַהִימְנוּתָא דְאַתְדַּבֵּק בֵּיה אַבְרָהָם, וְנַפְק מַהִהוּא עַדְבָּא וּמַהִהוּא סְטָרָא, יַעֲקֹב מַה פְּתִיב בֵּיה (בראשית כח) וְהִנֵּה יִי נֹצֵב עָלָיו. וְכִתִּיב, (ישעיה מא) וְאַתָּה יַעֲקֹב עֲבָדֵי וְגו'. בְּגִינֵי כֹף בְּעֵי לִיה לְפָר נֶשׁ לְאַתְמַשְׁכָּא בְּתֵר קְדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וְלְאַתְדַּבְּקָא בֵּיה תְדִיר דְכִתִּיב, (דברים י) וְבוֹ תִדְבֹק.

תָּא חֲזִי, (תהלים כד) מִי יַעֲלֶה בְּהַר יִי וְגו'. וְלִבְתֵּר אַהֲדַר וּפִירֵשׁ נְקִי כְפִים. דְלָא עֲבִיד בִּידוּי טוּפְסָא וְלָא אַתְתַּקֵּף בְּהוּ בְמָה דְלָא אֲצַטְרִיךְ. וְתוּ דְלָא אֲסַתָּאב בְּהוּ וְלָא סָאִיב בְּהוּ לְגוּפָא כְּאֲנוּן דְמְסַאֲבִין גְרַמְיִיהוּ בִידִין

לְגִיהַנָּם בְּאוּתוּ מְקוּם שְׁדָנִים אֶת בְּנֵי הַטְּמֵאָה שְׁטֵמָאוּ עֲצָמָם וְרוּחָם, וְאַחַר כֵּן נִדְבַק בָּהֶם, וְהוּא מְזִיק כְּאֶחָד מֵאוֹתָם מְזִיקֵי הָעוֹלָם. אֲמַרְתִּי לָהֶם, בְּנֵי, דְבַר זֶה קְרוּב לְדַבְרֵי תוֹרָה, אָבַל יֵשׁ לְכֶם לְהַתְרַחֵק [מתוך] מֵאוֹתָם הַסְּפָרִים [הללו] כְּדֵי שְׁלֹא יִסְטֶה לְבַבְכֶם לְעִבּוּדוֹת הַלְלוּ וְלְכֹל אוֹתָם הַצְּדִידִים שְׁאֵמַר כְּאֵן שְׁמָא חֶס וְשְׁלוֹם [לא] תְסַטּוּן מֵאַחַר עִבּוּדַת הַקְּבָ"ה, שְׁהֲרִי כֹל הַסְּפָרִים הַלְלוּ מְטַעִים אֶת בְּנֵי הָאָדָם, מְשׁוּם שְׁבָנֵי קָדָם הִיוּ חִכְמִים, וִירֶשֶׁת הַחִכְמָה הַזֶּה יִרְשׁוּ מֵאַבְרָהָם שְׁנָתַן לְבָנֵי הַפְּלִגְשִׁים, שְׁכִתוּב (בראשית כה) וְלְבָנֵי הַפְּלִגְשִׁים אֲשֶׁר לְאַבְרָהָם נָתַן אַבְרָהָם מִתְּנֹות וַיִּשְׁלַחֶם מִעַל יִצְחָק בְּנוֹ בְּעוֹדָנּוּ חֵי קָדְמָה אֶל אֲרֶץ קְדָם. וְאַחַר כֵּן נִמְשְׁכוּ בְּאוֹתָהּ חִכְמָה לְכַמָּה צְדִידִים.

אָבַר זֶרְעָא יִצְחָק, חֲלָקוּ שֶׁל יַעֲקֹב, לֹא כֵּן, שְׁכִתוּב (שם) וַיִּתֵּן אַבְרָהָם אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ לִיצְחָק. זֶהוּ חֲלָק הַקְּדוּשׁ שֶׁל הָאֲמוּנָה שְׂבִיה נִדְבַק אַבְרָהָם וַיִּצָּא מֵאוֹתוֹ גּוֹרֵל וּמֵאוֹתוֹ הַצֵּד. מַה פְּתוּב בְּיַעֲקֹב? (שם כח) וְהִנֵּה ה' נֹצֵב עָלָיו, וְכִתוּב וְאַתָּה יַעֲקֹב עֲבָדֵי וְגו'. מְשׁוּם כֵּן צְרִיךְ הָאָדָם לְהַמְשִׁיךְ אַחַר הַקְּבָ"ה וְלִהְדַּבֵּק בּוֹ תְמִיד, שְׁכִתוּב (דברים י) וְבוֹ תִדְבֹק.

בָּא רָאָה, (תהלים כד) מִי יַעֲלֶה בְּהַר ה' וְגו'. אַחַר כֵּן חֲזַר וּפִירֵשׁ, נְקִי כְפִים. שְׁלֹא עוֹשֶׂה בְּיָדוֹ צֶלֶם, וְלֹא מְחַזֵּיק עֲמָהֶם בְּמַה שְׁלֹא צְרִיךְ. וְעוֹד, שְׁלֹא נִטְמָא בָּהֶם וְלֹא מְטַמָּא בָּהֶם אֶת הַגּוּף כְּמוֹ אוֹתָם שְׁמֵטְמָאִים אֶת עֲצָמָם בְּיָדֵים לְהַטְמָא, וְזֶה הוּא נְקִי כְפִים וְכֵר לְכַב, כְּמוֹ זֶה שְׁלֹא מוֹשֵׁךְ אֶת

לְאַסְתָּאָבָא, וְדָא הוּא נְקִי

רצונו ולבו לצד האחר אלא להמשך אחר עבודת הקב"ה. אשר לא נשא לשוא נפשו. כתוב נפשו ונקרא נפשי, והרי פרשוה, נפשי - זו נפש דוד, צד האמונה. נפשו - זו נפש האדם ממש. משום שכאשר יצא מן העולם הזה ונפשו תתעלה במעשים שפשרים, על מה שיתקיים בהם ללכת בין כל אותם הקדושים, כמו שנאמר (תהלים קטז) אתה לה' לפני ה' בארצות החיים. ומשום שלא נשא לשוא נפשי, ישא ברכה מאת ה' וגו'.

בא ראה, אחר שנמול אברהם, היה יושב וכואב, והקב"ה שלח אליו שלשה מלאכים בגלוי להקדים לו שלום. ואם תאמר, שהרי בנגלה וכי מי יכול לראות מלאכים, והרי כתוב (שם קד) עשה מלאכיו רוחות וגו'. אלא ודאי שראה אותם שיורדו לארץ כמו בני אדם. ולא יקשה לה זה, שהרי הם ודאי רוחות קדושות, ובשעה שיורדים לעולם, מתלבשים באוירים וביסודות של גלמים, ונראים לבני אדם ממש כמראה דמותם.

ובא וראה, אברהם ראה אותם כמראה בני אדם, ואף על גב שהיה פואב מן המילה, יצא ורץ אחריהם כדי לא לגרע [מה] שהיה עושה מקדם לבן.

אמר רבי שמעון, ודאי שראה אותם כמראה של מלאכים, ממה שכתוב ויאמר אדני, באל"ף דל"ת השכינה היתה באה, ואלו היו עמודים שלה וכסא אליה, משום שהם שלשת הגונים שתחתיה. וראה כעת משום שנמול מה שלא ראה מקדם לזה עד שלא נמול. בתחלה לא היה יודע, אלא שהם

בגין דאתגזר מה דלא היה חמי מקדמת דנא עד לא (דף קא ע"ב) אתגזר,

כפים, ובר לבב, פגיונא דא דלא אמשיף רעותיה ולפיה לסטרא אתרא, אלא לאתמשכא בתר פוילחנא דקדשא בריך הוא. אשר לא נשא לשוא נפשו. נפשו פתיב נפשי קרי, והא אוקמוה (דף קא ע"א)

נפשי דא נפש דוד סטרא דמהימנותא. נפשו דא נפש דבר נש ממש. בגין דכד יפוק מהאי עלמא. ונפשיה יסתלק בעובדין דכשרין על מה דיתקיים בהו למיהו בין כל אנון קדישין כמה דאת אמר, (תהלים קטז) אתה לה' לפני יי בארצות החיים. ובגין דלא נשא לשוא נפשי ישא ברכה מאת יי וגו'.

תא חזי, בתר דאתגזר אברהם הוה יתיב וקאיב, וקדשא בריך הוא שדר לגביה תלת מלאכין באתגליא לאקדמא ליה שלם. ואי תימא דהא באתגליא. וכי מאן יכיל למחמי מלאכין והא כתיב, (תהלים קד) עושה מלאכיו רוחות וגו'. אלא ודאי חמא לון, דנחתי לארעא כגוונא דבני נשא, ולא יקשה לה האי, דהא ודאי אנון רוחין קדישין, ובשעתא דנחתי לעלמא מתלבשין באוירי וביסודי דגולמין, ואתחזו לבני נשא ממש פחיזו דיוקנא דלהון.

והא חזי, אברהם חמא לון פחיזו בני נשא. ואף על גב דהוה כאיב ממילה נפק ורהט אבתרייהו בגין דלא למגרע (מה) דהוה עביד מקדמת דנא.

אמר רבי שמעון ודאי פחיזו דמלאכין חמא לון, ממה דכתיב ויאמר אדני באל"ף דל"ת, שכנתא הוה אתיא, ואלין הוו סמיכין דילה ופרסייא לגבה, בגין דאנון גוונין תלת דתחותא. וחמא השתא בגין דאתגזר מה דלא היה חמי מקדמת דנא עד לא (דף קא ע"ב) אתגזר,

בְּנֵי אָדָם. אַחַר כֵּן יָדַע שְׂאוֹתָם מִלְּאָכִים קְדוֹשִׁים הֵם וּבָאוּ אֵלָיו בְּשִׁלְיחוֹת, בְּשִׁעָה שְׁאִמְרוּ לוֹ אִי"ה שְׂרָה אֲשֶׁתְּךָ וּבִשְׂרוּ לוֹ בְּשׁוֹרֵת יִצְחָק.

אֲרִי' - הָאוֹתוֹת נְקוּדוֹת אִי"ו, וְסִימָן אִי"ו רָמַז לְמָה שְׁלֹמֶעֱלָה, רָמַז לְקַב"ה. וַיֹּאמֶר הִנֵּה בָאֵהָל. כְּתוּב כָּאֵן הִנֵּה בָאֵהָל, וְכְתוּב שֵׁם (ישעיה לג) אֵהָל בַּל יִצְעַן וְגו'. בֵּא רָאָה, כִּינּוּן שְׁנֵקוּד אִי"ו, לְמָה כְּתוּב אַחַר כֵּן אִי"ה? אֵלָּא מִשּׁוּם שְׁחִבּוּר שֶׁל זָכָר וּנְקֵבָה כְּאֶחָד סוּד הָאֲמוּנָה. אַז אָמַר וַיֹּאמֶר הִנֵּה בָאֵהָל. שֵׁם הוּא הַקָּשֶׁר שֶׁל הַכֹּל וְשֵׁם הוּא נִמְצָא [וַיֹּאמֶר הִנֵּה בָאֵהָל]. אִי"ה וְגו'. וְכִי לֹא יָדְעוּ הַמְּלָאכִים הָעֲלִיּוֹנִים שְׂשֵׁרָה הִנֵּה בָאֵהָל? לְמָה כְּתוּב אִי"ה? אֵלָּא שְׁלֹא יוֹדְעִים בְּעוֹלָם הִנֵּה אֵלָּא מָה שְׁנִמְסָר לָהֶם לְדַעַת.

בֵּא רָאָה, (שמות יב) וְעִבְרַתִּי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי ה'. וְכִי כִּמָּה שְׁלִיחִים וּמְלָאכִים יֵשׁ לְקַב"ה? אֵלָּא מִשּׁוּם שֶׁהֵם לֹא הָיוּ יוֹדְעִים בֵּין טֶפֶה שֶׁל כְּכוּר לְאוֹתָהּ שְׁלֹא שֶׁל כְּכוּר פְּרֻט לְקַב"ה לְבָדוּ.

כִּמוֹ זֶה (יחזקאל ט) וְהִתְוִיַּת תּוֹ עַל מִצְחוֹת הָאֲנָשִׁים. וְלָמָּה צְרִיכִים? אֵלָּא מִשּׁוּם שֶׁהֵם לֹא יוֹדְעִים אֵלָּא רַק מָה שְׁנִמְסָר לָהֶם לְדַעַת וַיִּדְעוּם, כִּמוֹ כָּל הַדְּבָרִים הַלְלוּ שְׁעֵתִיד הַקַּב"ה לְהִבְיֵא עַל הָעוֹלָם. וְכִּי הֵטַעַם? מִשּׁוּם שֶׁהַקַּב"ה מְעַבֵּיר כְּרוּז בְּכָל הַרְקִיעִים בְּאוֹתוֹ דְּכָר שְׁעֵתִיד לְהִבְיֵא עַל הָעוֹלָם.

כְּגוֹן זֶה בְּשִׁעָה שֶׁהִמְשִׁיחִת נִמְצָא בְּעוֹלָם, צְרִיף בֶּן אָדָם לְהִסְתַּתֵּר בְּבֵיתוֹ וְלֹא יִהְיֶה נִרְאָה בְּשׁוּק פְּדִי שְׁלֹא יִשְׁחַת, כִּמוֹ שְׁנִמְסָר (שמות יב) וְאַתֶּם לֹא תִצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח בֵּיתוֹ עַד בֶּקֶר. מֵאלוֹ שִׁיכוֹל לְהִסְתַּתֵּר

וְאַתֶּם לֹא תִצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח בֵּיתוֹ עַד

בְּקִדְמִיתָא לָא הוּהּ יָדַע אֵלָּא דְאַנּוּן בְּנֵי נְשָׂא, וּלְבַתֵּר יָדַע דְאַנּוּן מִלְּאָכִין קְדִישִׁין וְאַתּוּ בְּשִׁלְיחוֹתָא לְגַבִּיָּה. בְּשִׁעָתָא דְאַמְרוּ לִיה אִי"ה שְׂרָה אֲשֶׁתְּךָ וּבִשְׂרוּ לִיה בְּשׁוֹרֵת יִצְחָק. אֲרִי' אַתּוּן נְקוּדוֹת אִי"ו, וְסִימָן אִי"ו, רָמַז לְמָה דְלַעֲלֵלָא, רָמַז לְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא. וַיֹּאמֶר הִנֵּה בָאֵהָל. כְּתִיב הֵכָא הִנֵּה בָאֵהָל וְכְתִיב הֵתָם (ישעיה לג) אֵהָל בַּל יִצְעַן וְגו'. תָּא חֲזִי, כִּינּוּן דְנְקוּד אִי"ו אֲמַאי כְּתִיב לְבַתֵּר אִי"ה, אֵלָּא כְּגִין דְחִבּוּרָא דְדְכָר וְנוּקְבָא כְּחֻדָּא רְזָא דְמַהִימְנוּתָא. כְּדִין אָמַר וַיֹּאמֶר הִנֵּה בָאֵהָל. תָּמָן הוּא קְשׁוּרָא דְכֹלָא וְתָמָן אֲשֶׁתְּכַח (וַיֹּאמֶר הִנֵּה בָאֵהָל). אִי"ה וְגו', וְכִי לָא הוּוּ יָדְעִי מִלְּאָכִי עַלֵּאי דְשְׂרָה הִנֵּה בָאֵהָל, אֲמַאי כְּתִיב אִי"ה. אֵלָּא לָא יָדְעִי בְּהֵאי עַלְמָא אֵלָּא מָה דַּאתְמַסֵּר לָהּוּ לְמַנְדַּע.

תָּא חֲזִי (שמות יב) וְעִבְרַתִּי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי יי. וְכִי כִּמָּה שְׁלִיחִין וּמְלָאכִין אִית לִיה לְקֻדְשָׁא בְּרִיף הוּא, אֵלָּא כְּגִין דְאַנּוּן לָא יָדְעִי בֵּין טֶפֶה דְבוּכְרָא לְהַהוּא דְלָא בוּכְרָא בַר קְדֻשָׁא בְּרִיף הוּא בְּלַחֲוּדוּי.

בְּגוּזָא דָּא (יחזקאל ט) וְהִתְוִיַּת תּוֹ עַל מִצְחוֹת הָאֲנָשִׁים. וְאַמַּאי צְרִיכִין. אֵלָּא כְּגִין דְאַנּוּן לָא יָדְעִי, אֵלָּא מָה דַּאתְמַסֵּר לוֹן לְמַנְדַּע (דע"י), כְּגוֹן כָּל אַנּוּן מְלִין דְזַמִּין קְדֻשָׁא בְּרִיף הוּא לְאַיִתְתָּא עַל עַלְמָא. וְאַמַּי טַעֲמָא כְּגִין דְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא אַעֲבַר כְּרוּזָא בְּכִלְהוּ רְקִיעִין בְּהֵיִא מְלָה דְזַמִּין לְאַיִתְתָּא עַל עַלְמָא.

בְּגוּזָא דָּא בְּשִׁעָתָא דְמַחְבְּלָא אֲשֶׁתְּכַח (ד' קב) בְּעַלְמָא בְּעֵי בַר נָשׁ לְאַתְפְּסִיָּא בְּבֵיתִיהּ וְלֹא יִתְחַזִּי בְּשׁוּקָא כְּגִין דְלָא יִתְחַבֵּל, כְּמָה דַּאתְ אָמַר, (שמות יב) וְאַתֶּם לֹא תִצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח בֵּיתוֹ עַד

בְּקָר. מְנִייהו דְיִכִּיל לְאַסְתֵּתְרָא, אִין, אָבֵל מְקַמֵי קְדָשָׁא בְרִין הוּא לָא (כ"א וְכִיל) בְּעֵי לְאַסְתֵּתְרָא. מַה כְּתִיב, (יִרְמִיָה כג) אִם יִסְתֵּר אִישׁ בְּמִסְתָּרִים וְאֲנִי לֹא אֶרְאֶנּוּ נְאֻם יי'.

מדרש הנעלם

אָמַר רַבִּי חֲזִיָא אָמַר רַב אִי הוּינָא מְסַתְפְּלִין בְּפִרְשֵׁתָא דָּא נְסַתְפַל בְּחֻמְתָּא, אִי עֲנִינָא דְנִשְׁמַתָּא הִיא לָאו רִישָׁא סוּפָא וְלָאו סוּפָא רִישָׁא, (דף ק ע"א) וְאִי עֲנִינָא לְפִטְרִית אִינִישׁ מְעַלְמָא הִיא, נְסַתוּר כֹּל פְּרִשְׁתָּא אוּ נֹקִימַי פְּרִשְׁתָּא כְּהִיא אוּ כְּהִיא. מַהוּ יוֹקַח נָא מְעַט מִימַי וְרַחְצוּ רְגְלֵיכֶם וְגו' וְאֶקְחָה פֶת לְחֶם וְגו' וְיִמְהַר אֲבָרְהָם הָאֵהְלָה אֶל שָׂרָה וְגו' וְאֶל הַבְּקָר רִץ אֲבָרְהָם וְגו' וְיִקַּח חֲמָאָה וְחָלַב וְגו'.

כַּד אָתָּא רַב דִּימֵי אָמַר לֹא מְצָאָה הַנְּשֻׁמָּה תוֹעֵלַת לַגּוֹף אֶלְמָלָא מַה שְׂרָמְזוּ בְּכָאן רְמִזוּ הַקְּרַבְנוֹת. כְּטָלוּ הַקְּרַבְנוֹת לֹא כְּטָלָה הַתּוֹרָה, הִיא דְלֹא אַעֲסַק בְּקְרַבְנוֹת לִיעֲסַק בַּתּוֹרָה וְיִתְהַנֵּי לִיהַּ יְתִיר, דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן כְּשִׁפְרֵשׁ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַקְּרַבְנוֹת אָמַר מִשָּׁה רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם תִּינַח בְּזִמְנָא שִׁיְהִיּוּ יִשְׂרָאֵל עַל אַדְמַתְּם, כִּיּוֹן שִׁיְגַלוּ מְעַל אַדְמַתְּם מַה יַּעֲשׂוּ, אָמַר לוֹ מִשָּׁה, יַעֲסִקוּ בַּתּוֹרָה וְאֲנִי מוֹחֵל לְהֶם בְּשִׁבְלָה יוֹתֵר מִכֹּל הַקְּרַבְנוֹת שְׂבַע עוֹלָם שְׁנַאֲמַר (ויקרא ז) זֹאת הַתּוֹרָה לְעוֹלָה לְמִנְחָה וְגו'. כְּלוּמַר זֹאת הַתּוֹרָה בְּשִׁבְלֵי עוֹלָה בְּשִׁבְלֵי מִנְחָה בְּשִׁבְלֵי חֲטָאֵת בְּשִׁבְלֵי אֲשָׁם.

אָמַר רַבִּי כְּרוּסְפַדָּאי הִיא מָאן דְּמַדְפַּר בְּפּוּמִיָּה בְּכַתִּי כְּנִסְיוֹת וּבְכַתִּי מְדַרְשׁוֹת עֲנִינָא דְקְרַבְנָא וְתַקְרוּבְתָּא וּיְכֻוֹן בְּהוּ, בְּרִית כְּרוּתָה הוּא דְאֲנוּן מְלֶאכְנָא דְמַדְפַּרִין חוּבִיָּה לְאַבְרָאָשָׁא לִיהַּ דְלֹא יְכַלִּין לְמַעֲבַד לִיהַּ אֶלְמָלָא טִיבוּ.

וּמָאן יוֹכַח הִיא פְּרִשְׁתָּא יוֹכַח, דְּכִיּוֹן דְּאָמַר וְהִנֵּה וְכִי יוֹכִיחַ? פְּרִשָׁה זֹאת תוֹכִיחַ! שְׂפִינָן שְׂאָמַר וְהִנֵּה שְׁלִשָּׁה אֲנָשִׁים נֹצְבִים עָלָיו, מַה זֶה עָלָיו? לְעִין

כֵּן, אָבֵל מְלַפְנֵי הַקֶּבֶ"ה לֹא [כ"א וְכִיל] צָרִיף לְהַסְתֵּר. מַה כְּתוּב? (יִרְמִיָה כג) אִם יִסְתֵּר אִישׁ בְּמִסְתָּרִים וְאֲנִי לֹא אֶרְאֶנּוּ נְאֻם ה'.

מדרש הנעלם

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא אָמַר רַב, אִם הִינּוּ מְסַתְפְּלִים בְּפִרְשָׁה זֶהוּ - נְסַתְפַל בְּחֻמְתָּא אִם עֲנִין הַנְּשֻׁמָּה הִיא אִין רִישָׁה סוּפָה וְאִין סוּפָה רִישָׁה, וְאִם הַעֲנִין לְפִטְרִית הָאָדָם מִן הָעוֹלָם הִיא, נְסַתוּר אֶת כֹּל הַפְּרִשָׁה אוּ נְעַמִיד אֶת הַפְּרִשָׁה בְּזָה אוּ בְּזָה. מַה זֶה יִקַּח נָא מְעַט מִימַי וְרַחְצוּ רְגְלֵיכֶם וְגו', וְאֶקְחָה פֶת לְחֶם וְגו', וְיִמְהַר אֲבָרְהָם הָאֵהְלָה אֶל שָׂרָה וְגו', וְאֶל הַבְּקָר רִץ אֲבָרְהָם וְגו', וְיִקַּח חֲמָאָה וְחָלַב וְגו'.

כְּשָׁבָא רַב דִּימֵי, אָמַר, לֹא מְצָאָה הַנְּשֻׁמָּה תוֹעֵלַת לַגּוֹף אֶלְמָלָא מַה שְׂרָמְזוּ בְּכָאן רְמִזוּ הַקְּרַבְנוֹת. כְּטָלוּ הַקְּרַבְנוֹת - לֹא כְּטָלָה הַתּוֹרָה. זֶה שֶׁלֹּא מְתַעֲסַק בְּקְרַבְנוֹת, שִׁיעֲסַק בַּתּוֹרָה וְיִוְעִיל לוֹ יוֹתֵר. שְׂאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, כְּשִׁפְרֵשׁ הַקֶּבֶ"ה הַקְּרַבְנוֹת, אָמַר מִשָּׁה: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, תִּינַח בְּזִמְנָא שִׁיְהִיּוּ יִשְׂרָאֵל עַל אַדְמַתְּם, כִּיּוֹן שִׁיְגַלוּ מְעַל אַדְמַתְּם מַה יַּעֲשׂוּ? אָמַר לוֹ: מִשָּׁה, יַעֲסִקוּ בַּתּוֹרָה, וְאֲנִי מוֹחֵל לְהֶם בְּשִׁבְלָה יוֹתֵר מִכֹּל הַקְּרַבְנוֹת שְׂבַע עוֹלָם, שְׁנַאֲמַר (ויקרא ז) זֹאת הַתּוֹרָה לְעוֹלָה לְמִנְחָה וְגו'. כְּלוּמַר, זֹאת הַתּוֹרָה בְּשִׁבְלֵי עוֹלָה, בְּשִׁבְלֵי מִנְחָה, בְּשִׁבְלֵי חֲטָאֵת, בְּשִׁבְלֵי אֲשָׁם.

אָמַר רַבִּי כְּרוּסְפַדָּאי, זֶה מִי שְׂמַזְפִּיר בְּפִיו בְּכַתִּי כְּנִסְיוֹת וּבְכַתִּי מְדַרְשׁוֹת עֲנִין הַקְּרַבְנוֹת וְתַקְרוּבְתָּם וּיְכֻוֹן בְּהֶם, בְּרִית כְּרוּתָה הִיא שְׂאוֹתֶם הַמְּלֶאכִים הַמְּזַפְרִים חֲטָאוּ כְּדִי לְהַרְעוּ לוֹ, שְׁלֹא יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת לוֹ אֶלָּא רַק טוֹב.

וְכִי יוֹכִיחַ? פְּרִשָׁה זֹאת תוֹכִיחַ! שְׂפִינָן שְׂאָמַר וְהִנֵּה שְׁלִשָּׁה אֲנָשִׁים נֹצְבִים עָלָיו, מַה זֶה עָלָיו? לְעִין